

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директорка

ТОВ «Центр освіти «Оптіма»

О. Білодід

28.08.2024 р.

**Освітня програма
товариства з обмеженою відповідальністю
«ЦЕНТР ОСВІТИ «ОПТІМА»
(ТОВ «ЦЕНТР ОСВІТИ «ОПТІМА»)**

для 9 класів

Схвалено

на засіданні педагогічної ради

(протокол № 1 від 28.08.2024 р.)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на виконання Закону України «Про освіту», Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (для 5 - 11 класів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392.

Типова освітня програма, за якою розроблено освітню програму ТОВ «ЦЕНТР ОСВІТИ «ОПТИМА» для 9 класу

На рівні базової середньої освіти у 9 класах – на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (зі змінами);

Освітня програма ТОВ «ЦЕНТР ОСВІТИ «ОПТИМА» визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження (додаток 1), орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в навчальних планах (додатки 2 - 4);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм;
- перелік навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН України (додаток 5);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- опис інструментарію оцінювання;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 9-х класів зазначено у додатку 1.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах (додатки 2 – 4).

Навчальний план для 9 класів дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Згідно з частиною четвертою статті 7 Закону України «Про освіту» на паралелі 9 класів створено білінгвальні класи, у яких передбачено викладання декількох навчальних предметів, інтегрованих курсів поряд із державною мовою англійською мовою. Навчальні плани для цих класів зазначені у додатку для паралелі 9 класу.

Здобувачі освіти ТОВ «ЦЕНТР ОСВІТИ «ОПТИМА» мають можливість навчатись за міжнародною програмою Cambridge IGCSE та державними стандартами України. У 2023 р. ТОВ «ЦЕНТР ОСВІТИ «ОПТИМА» отримала від Cambridge Assessment International Education підтвердження про повну відповідність всім вимогам мережі Кембриджських шкіл онлайн (certificate of registration UA035 issued on 23.11.2023). Протягом 2023-2024 навчального року учителі ТОВ «ЦЕНТР ОСВІТИ «ОПТИМА» пройшли підготовку до викладання за стандартами Кембриджських шкіл. Практика використання програм Cambridge IGCSE сприяє

- когнітивному розвитку, оскільки діти повноцінно займаються двома мовами, таке навчання позитивно впливає на розумові здібності, гнучкість мислення, багатозадачність, пам'ять і концентрацію уваги;
- особистісному розвитку: дитина розвиває в собі дисциплінованість, самостійність, організованість, навички тайм-менеджменту, стресостійкості та комунікації;
- розширенню світогляду: на уроках білінгвальної програми діти підвищують рівень володіння іноземною мовою та більше дізнаються про культуру іншої країни, про мову та її особливості, про людей та їхнє життя, що є вкрай важливим для сучасного глобалізованого світу;
- підготовці до подальшого навчання: білінгвальний клас є важливим трампліном для розуміння дитиною іншомовного середовища та системи навчання. Це допоможе краще психологічно підготуватися до здобуття освіти за кордоном, а ще набути необхідні для цього навички.

Освітня програма для білінгвального класу поєднує вивчення предметів природничого циклу і математики рідною мовою та за програмою Cambridge IGCSE англійською мовою.

1. Загальні положення

Мета програми

Забезпечити учням глибоке розуміння предметів природничого циклу і математики двома мовами: рідною мовою та англійською, відповідно до стандартів Cambridge IGCSE.

Структура:

- Програма включає вивчення англійської мови на поглибленому рівні й основних дисциплін природничого циклу (біологія, хімія, фізика, географія) і математики двома мовами: рідною та англійською.
- Рідною мовою учні вивчають базовий курс, що охоплює ключові концепції, термінологію та прикладні аспекти.

- Англійською мовою вивчаються ті ж предмети за програмою Cambridge IGCSE, з акцентом на розвиток академічних навичок і підготовку до міжнародних іспитів.

2. Мовна компетенція

Цілі:

- Збагачення словникового запасу та термінологічних знань обома мовами.
- Розвиток академічного письма, читання наукових текстів, проведення досліджень і презентацій англійською мовою.

Методика:

- Чергування уроків рідною та англійською мовами для забезпечення паралельного розвитку двох мовних компетенцій.
- Використання інтегрованих підручників та інтерактивних платформ, що містять пояснення обома мовами.

3. Предмети природничого циклу

Біологія

- Рідна мова: вивчення основних біологічних концепцій, включаючи будову клітини, фізіологію, генетику, еволюцію та екологію.
- Англійська мова: поглиблене вивчення цих тем за програмою Cambridge IGCSE, включаючи практичні заняття, експерименти та проекти.

Географія

- Рідна мова: Вивчення основ географії, ландшафтів, кліматичних зон, гідрології, вулканів та землетрусів, економічних ресурсів, людських ресурсів, включаючи міграцію і урбанізацію, сільського господарства, промисловості, торгівлі, екологічних проблем, кліматичних змін.
- Англійська мова: Поглиблене вивчення цих тем за програмою Cambridge IGCSE, включаючи практичні заняття, дослідження, вивчення статистики та проекти.

Хімія

- Рідна мова: вивчення основ хімії, таких як структура атома, періодична система, типи хімічних реакцій.
- Англійська мова: поглиблене дослідження з фокусом на хімічний аналіз, органічну та неорганічну хімію, підготовка до іспитів IGCSE.

Фізика

- Рідна мова: вивчення базових принципів механіки, термодинаміки, електромагнетизму та оптики.
- Англійська мова: поглиблене дослідження з використанням лабораторних робіт, математичного моделювання фізичних явищ та підготовка до іспитів Cambridge IGCSE.

Математика

- Рідна мова: основи арифметики, алгебри, геометрії, тригонометрії, ймовірності та статистики.
- Методи: викладання теоретичних основ і практичних завдань, розвиток навичок розв'язання задач, пояснення складних концепцій.

Англійська мова (Cambridge IGCSE):

- Тематика: поглиблене вивчення тих самих тем з додатковими аспектами, такими як аналіз функцій, складні рівняння, аналітична геометрія, комбінаторика, розширені концепції ймовірності та статистики.

- Методи: використання англomовних підручників Cambridge IGCSE, виконання завдань відповідно до вимог іспитів, проведення регулярних тестів і практичних робіт.

4. Навчальні методики

Інтеграція мов і предметів

- Викладання базового курсу предмета рідною мовою з поступовим переходом до англійської під час вивчення складніших тем.
- Використання методів двомовного навчання, таких як паралельні тексти, двомовні презентації та проекти.

Практична діяльність

- Регулярні лабораторні роботи, що виконуються англійською мовою відповідно до стандартів Cambridge IGCSE.
- Проведення міждисциплінарних проектів, де учні використовують обидві мови для дослідження та представлення наукових ідей.

5. Оцінювання

Цілі

- Оцінювання знань учнів з предметів природничого циклу і математики як рідною, так і англійською мовами.
- Забезпечення підготовки учнів до складання іспитів Cambridge IGCSE з урахуванням білінгвальних особливостей.

Методика

- Проведення регулярних тестів, письмових робіт та усних презентацій як рідною так і іноземною мовами.
- Використання стандартів оцінювання Cambridge IGCSE для визначення рівня знань учнів англійською мовою з предметів природничого циклу і математики.
- Навчальні досягнення учнів оцінюються відповідно до вимог, визначених Міністерством освіти і науки України.
- За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів у білінгвальних класах виставляються окремі оцінки за предмет рідною мовою та англійською мовою.

6. Підтримка учнів та батьків

Цілі

- Підтримка учнів у розвитку двомовності та забезпечення глибокого розуміння наукових дисциплін.
- Співпраця з батьками для створення сприятливого навчального середовища вдома.

Методика

- Проведення консультацій для учнів з питань білінгвального навчання, організація додаткових занять для посилення мовної та предметної компетенції.
- Надання рекомендацій батькам щодо підтримки двомовного навчання вдома, включаючи використання додаткових ресурсів.

Ця програма спрямована на забезпечення високого рівня знань з предметів природничого циклу і математики, одночасно підтримуючи розвиток двомовності та підготовку до складання міжнародних іспитів Cambridge IGCSE.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму для 9 класів складено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Освітня галузь «Технології» у 9 класах реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Години навчальних предметів інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5, 1,5...) викладаються впродовж всього навчального року: ціла частина – щотижня, дробова (0,5) - по 1 годині через тиждень.

Навчальні досягнення учнів оцінюються відповідно до вимог, визначених Міністерством освіти і науки України.

За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів у 9 класах дозволено враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (мистецтво, трудове навчання, технології, фізична культура) у позашкільних закладах.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів конкретизовано варіативну складову навчального плану, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової та факультативи. Варіативна складова навчального плану використана із врахуванням індивідуальних особливостей учнів, їх здібностей та освітніх запитів учнів та їх батьків. Зміст варіативної складової навчального плану обговорено та схвалено на засіданні педагогічної ради.

Для здобувачів освіти складено три варіанти навчальних планів:

1. з вивченням однієї іноземної мови (англійської / німецької);
2. з вивченням двох іноземних мов: перша іноземна мова - англійська / німецька; друга іноземна мова – німецька / польська / французька;
3. для білінгвального класу.

Для реалізації 2 варіанту години для вивчення другої іноземної мови взято з варіативної складової навчального плану.

Перерозподіл годин варіативної складової за варіантами показано в навчальних планах (додатки 2 – 4).

За рахунок варіативної складової за першим варіантом (з вивченням однієї іноземної мови) у 9 класах продовжується вивчення польської / німецької / англійської / французької мов на групових заняттях.

Освітня програма спрямована на забезпечення особистісно-орієнтованого навчання учнів, передбачає організацію навчання на засадах глибокої поваги до особистості вихованця, врахування особливостей індивідуального розвитку, ставлення до нього як до свідомого відповідального суб'єкта навчально-виховної взаємодії, зорієнтований на розв'язання нестандартних освітніх задач та створення оптимальних навчальних умов, які враховують потреби і можливості кожного учня, незалежно від місця проживання/перебування, за рахунок новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Часовий режим розкладу занять визначено як рекомендований, оскільки учні можуть фізично знаходитися у різних часових поясах.

ТОВ «ЦЕНТР ОСВІТИ ОПТИМА» працює за п'ятиденним робочим тижнем. Навчальні заняття в усіх класах проводяться згідно з рекомендованим розкладом уроків. Тривалість уроків у 9 класах – 45 хвилин. Гранично допустиме навчальне навантаження учнів та тривалість уроків встановлені відповідно до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних норм.

В умовах дистанційного навчання поділ на групи для вивчення окремих предметів не здійснюється.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання формують ключові компетентності учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета;

		поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики

		для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь;

		зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою

	самовираження у сфері культури	думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в

цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість: показувати виникнення факту із практичної ситуації, створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірка його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організація спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. У зв'язку із специфікою діяльності навчального закладу (дистанційна форма навчання) години на вивчення предмету «Фізична культура» зменшено удвічі порівняно з показниками Типових освітніх програм.

З метою виконання Державного стандарту базової середньої освіти з предмету «Фізична культура» здійснюється виконання інваріантних, або обов'язкових модулів, які включають теоретико - методичні знання та загальну фізичну підготовку, визначені програмою для кожного класу. Навчально-виховний процес здійснюється із застосуванням міжпредметних зв'язків та

елементів інноваційних методів навчання, із забезпеченням освітньої, виховної, оздоровчої, розвивальної спрямованості навчального процесу, формуванням в учнів умінь і навичок самостійно займатися фізичними вправами. Завдання для самостійного виконання фізичних вправ учні отримують на уроках фізичної культури. Вони спрямовані на підвищення рухового режиму у вільний час, досягнення рекреаційно-оздоровчого ефекту. У завданнях зазначаються фізичні вправи, послідовність їх виконання, кількість повторень, інтервали відпочинку, засоби самоконтролю, відмітки про виконання завдання.

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

При оцінюванні учнів з предмету «Фізична культура» враховуються результати їхнього навчання з цього предмету в позашкільних закладах, при наданні офіційного документу про проходження та результати занять фізичною культурою за погодженням педагогічною радою.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за програмою:

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Навчально-практичне заняття в умовах дистанційного навчання здійснюється за допомогою віртуальних лабораторій та виконує функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей. Учні одержують конкретні завдання,

з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також використовуються з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

В освітньому процесі передбачені віртуальні екскурсії, що мають на меті показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Педагогічною радою ТОВ «Центр освіти «Оптіма» прийнято рішення про оцінювання результатів вивчення факультативних курсів з іноземних мов.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання здобувачів освіти, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання здобувачів освіти є:

- поточне оцінювання,
- підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у таблиці, що видається здобувачу освіти щороку.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до вимог модельних навчальних програм здійснюється із застосуванням таких основних форм:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

Педагогічні працівники ТОВ «ЦЕНТР ОСВІТИ «ОПТИМА» здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Система Moodle надає можливість інформування здобувачів освіти про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець теми, навчального семестру та року, надання здобувачам освіти зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок є зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним з акцентуванням уваги лише на позитивній динаміці досягнень здобувачів освіти. Труднощі в навчанні обговорюються із здобувачами освіти індивідуально. Зворотний зв'язок надається у письмовій формі в особистому кабінеті здобувача освіти. Створено умови для формування вміння здобувачів освіти аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія).

Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки враховується динаміка особистих навчальних досягнень здобувача освіти протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до директора ТОВ «Центр освіти «Оптіма» із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом директора створюється комісія та затверджується графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі,

якщо здобувачу освіти не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання директор видає відповідний наказ. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання здобувачів освіти є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише здобувачу освіти, його батькам (іншим законним представникам).

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені модельними програмами очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти скеровано такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховується дотримання здобувачами освіти принципів доброчесності. У разі порушення здобувачами освіти принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Підсумкове оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною шкалою оцінювання. Результати річного оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, яке видають здобувачам освіти в кінці навчального року. Якщо рівень результатів навчання здобувача освіти визначити неможливо через тривалу відсутність здобувача освіти, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності здійснюється відповідно до навчальних програм, підручників, посібників, рекомендованих МОН України.

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:

- організація освітнього процесу здійснюється дистанційно в інтернет-середовищі Moodle;

- система Moodle надає можливість виконання всіх видів перевірочних і самостійних робіт, передбачених програмами загальноосвітніх навчальних закладів;
- ТОВ «Центр освіти «Оптіма» дає рекомендації та чіткі інструкції щодо оснащення комп'ютерної техніки доступними і зручними у використанні програмами.

Якість проведення навчальних занять:

- участь у заняттях і вивчення матеріалу учень підтверджує, відповідаючи на питання наприкінці кожного уроку та проходячи інші форми контролю, які слугують для самооцінки отриманих знань учнем, дозволяє учневі, вчителю, а також батькам постійно стежити за успішністю та виконанням навчальних програм;
- технологічно для забезпечення результативності занять та об'єктивної, прозорої і всебічної перевірки отриманих знань, передбачені різноманітні види та форми навчання, методи викладання, види перевірочних робіт;
- тести можуть бути з обмеженням часу або без, можна встановити кількість спроб, можуть бути створені декілька варіантів, які відкриваються за випадковим вибором, тому двом учням відкриються різні варіанти, знижуючи ймовірність плагіату;
- твори, есе, перекази можуть виконуватися як у комп'ютерному наборі, так і здаватися як рукописи - у сканованому вигляді;
- завдання з математики, хімії та інших предметів - також можуть виконуватися від руки і здаватися в сканованому вигляді;
- лабораторні роботи, які за вимогами безпеки та доступності матеріалів можливо виконувати в домашніх умовах, учні виконують самостійно, за вказаним учителем планом, фіксуючи процес на вебкамеру і здаючи як відеоролик/відеопрезентацію. Інші роботи - у віртуальних лабораторіях або за відеоматеріалом, розробленим учителем;
- у таких предметах, як мови, де потрібні усні відповіді, мовні тренування, вивчення віршів напам'ять, використовуються можливості аудіо- та/або відео-запису;
- учитель за потребою (або при виникненні підозр у плагіаті) може отримати від учня відповідь на поставлене запитання в режимі реального часу, до того ж з можливістю аудіо- та відеозапису;
- передбачено регулярні опитування та анкетування учнів з метою виявлення недоліків, сильних і слабких сторін процесу навчання, напрямів оптимізації навчального процесу.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей):

- за результатами моніторингових контрольних робіт згідно з річним планом роботи ТОВ «Центр освіти «Оптіма»;
- за результатами тематичного, семестрового та річного оцінювання;

- за результатами ДПА та ЗНО;
- за результатами конкурсів, олімпіад, МАН;

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Оновлення методичної бази освітньої діяльності:

- робота творчих груп педагогів (на базі методичних об'єднань) для підготовки навчальних та науково-методичних посібників для вчителів, з урахуванням специфіки дистанційного навчання;
- постійне доопрацювання, ревізія (не рідше ніж раз на квартал) навчального матеріалу (віртуальних уроків), з урахуванням найсучасніших досягнень науки та педагогічної думки;
- закупівля найсучасніших навчальних інтерактивних систем (наприклад tozabook - урізноманітнює інструментарій шкільних уроків за рахунок численних ілюстраційних, анімаційних і творчих презентаційних можливостей; видовищні інтерактивні елементи і вбудовані додатки, призначені для розвитку навичок, проведення дослідів і ілюстрування, пробуджують зацікавленість учнів і допомагають в більш легкому засвоєнні навчального матеріалу);
- подальша співпраця з віртуальною лабораторією Компанії СМІТ, провідним розробником електронних засобів навчання, педагогічних програмних засобів (ППЗ), та електронних підручників, найсучасніших мультимедійних технологій (анімації, відеосюжети, звуковий супровід, інтерактивність);
- подальша співпраця з Компанією Брістар - арт-студією по розробці ігор для навчання та розвитку дитини.
- оформлення електронної підписки на фахові журнали для вчителів та адміністрації школи

Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення здійснюється згідно з річним планом роботи.

Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти: систематична планова робота психолога, анкетування, тренінги, індивідуальні консультації згідно з річним планом роботи.

Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників: проходження курсів підвищення кваліфікації, участь у семінарах, тренінгах, тощо.

**Загальний обсяг навчального навантаження для 9 класів
із навчанням українською мовою**

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік	
	Навчальне навантаження	9 клас
Мови і літератури	на тиждень	9,5
	на рік	332,5
Математика	на тиждень	4
	на рік	140
Природознавство	на тиждень	8,5
	на рік	297,5
Суспільствознавство	на тиждень	4
	на рік	140
Технології	на тиждень	3
	на рік	105
Мистецтво	на тиждень	1
	на рік	35
Здоров'я і фізична культура	на тиждень	2,5
	на рік	87,5
Додаткові години для вибірових освітніх компонентів	на тиждень	2
	на рік	70
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються	на тиждень	34,5
	на рік	1207,5
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	33
	на рік	1155

(Таблиця 1 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 405)

Навчальний план для 9 класів
1 варіант – з вивченням однієї іноземної мови

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Мови і літератури	Українська мова	2+0,5
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська / німецька)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5+0,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	1,5
Разом (без фізичної культури)		30+1
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації:		
Групові заняття (1 за вибором): польська/ німецька/ англійська/ французька		2
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Усього (без урахування поділу класів на групи)		33+1,5

(Таблиця 1 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 405)

Навчальний план для 9 класів
2 варіант – з вивченням двох іноземних мов

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Мови і літератури	Українська мова	2+0,5
	Українська література	2
	Перша іноземна мова (англійська / німецька)	3
	Друга іноземна мова (1 на вибір) Німецька/ польська/ французька	2
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5+0,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	1,5
Разом (без фізичної культури)		32+1
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		-
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Усього (без урахування поділу класів на групи)		33+1,5

(Таблиця 1 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 405)

Навчальний план для 9 класів
3 варіант – для білінвальних класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Мови і літератури	Українська мова	2+0,5
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3+2
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5+0,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Алгебра англ. мовою	1
	Геометрія англ. мовою	1
	Алгебра	1
	Геометрія	1
Природознавство (англ. компонент – 2 предмети на вибір)	Біологія укр. мовою	1
	Біологія англ. мовою	1
	Географія укр. мовою	0,5
	Географія англ. мовою	1
	Фізика укр. мовою	2
	Фізика англ. мовою	1
	Хімія укр. мовою	1
	Хімія англ. мовою	1
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	1,5
Разом (без фізичної культури)		30+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		-
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Усього (без урахування поділу класів на групи)		33+1,5

(Таблиця 18 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 405)

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Математика
10.	Мистецтво
11.	Основи здоров'я
12.	Основи правознавства
13.	Природознавство
14.	Трудове навчання
15.	Фізика
16.	Фізична культура
17.	Хімія
18.	Іноземні мови

Навчальні програми для білінгвальних класів

1	Англійська мова для білінгвальних класів. Складено на основі модельної навчальної програми «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.)
2	Математика для білінгвальних класів. Складено на основі модельних навчальних програм «Алгебра. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.) та «Геометрія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.)
3	Фізика для білінгвальних класів. Складено на основі модельної навчальної програми «ФІЗИКА 7-9 класи (автори: Максимович З. Ю., Білик М. М., Варениця Л. В., Коваль Г. С., Микитеєк О. М., Ординович М. Б., Созанський А. В., Шевців В. Ф.)
4	Біологія для білінгвальних класів. Складено на основі модельної навчальної програми «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Соболев В. І.)
5	Географія для білінгвальних класів. Складено на основі модельної навчальної програми «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.)
6	Хімія для білінгвальних класів. Складено на основі модельної навчальної програми «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Григорович О. В.)